

บทบรรณาธิการ

การแลกเปลี่ยนเชิงวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ระหว่าง ประเทศผ่านการท่องเที่ยวและดนตรีจีน (กู่เจิง) CULTURAL EXCHANGE AND INTERNATIONAL RELATIONS THROUGH TOURISM AND CHINESE MUSIC (GUZHENG)

ไพฑูรย์ เชาว์ฉลาด¹
Paitara Chaochalard

บทคัดย่อ

การศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แลกเปลี่ยน และเรียนรู้วัฒนธรรมจีน ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และประวัติยาวนานนับพันปี โดยใช้การท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม และดนตรีจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กู่เจิง (Guzheng) เป็นสื่อกลางในการสื่อสารแลกเปลี่ยนระหว่างผู้เข้าร่วมโครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แก่นักเรียนที่มีความเป็นเลิศด้านวัฒนธรรมในประเทศจีน ซึ่งการเข้าร่วมโครงการนี้ นับเป็นประสบการณ์ที่มีค่าเป็นอย่างยิ่ง นอกเหนือจากประสบการณ์ที่ได้รับแล้ว ผู้เขียน ยังได้ศึกษา ค้นคว้า หาข้อมูลเพิ่มเติม จากสื่อต่างๆ เช่น หนังสือ อินเทอร์เน็ต (Internet) การสัมภาษณ์ เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้ผู้เขียนได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจศิลปวัฒนธรรมจีนอย่างลึกซึ้ง ไม่ว่าจะเป็นภาษา ศิลปะการแสดง ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีจีน และภาพรวมของสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับประเทศไทยมาตั้งแต่สมัยโบราณ ตลอดจนความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศ

คำสำคัญ: วัฒนธรรม; การท่องเที่ยว; จีน; กู่เจิง

Abstract

The purpose of this study and cultural exchange is to study and learn Chinese Culture which is a unique thousands-year long. Tourism, Art and Culture, and Chinese Music, especially Guzheng, are key instruments between the author and other scholars when we were in China. The cultural scholarship project by Ministry of culture, the Republic of China, is worthy and invaluable. Beside the experiences gained from the cultural scholarship project, many study methods of book and internet research and interview have been done earnestly by the author. As a result, the author have a chance to learn and deeply understand more about Chinese Culture, language, performing arts as well as Chinese tradition and every aspect of China that related to Thailand for long time, especially, culture relativity between the countries.

Keyword: Cultural; Tourism; China; Guzheng

¹นักเรียนทุนโครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ปี 2558 ศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ

บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนานกว่าชาติอื่นๆ เป็นประเทศที่มีประชากรมากถึง 1.3 พันล้านคน ซึ่งถือเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติ ภูเขา สถาปัตยกรรม วัด ศาลเจ้า เจดีย์ และพระราชวัง มีภาษา ศิลปะ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ยากหาใครเหมือน และถือเป็นประเทศที่มีอารยธรรมยุคเริ่มแรกของโลก โดยมีเมืองหลวง คือ ปักกิ่ง (Beijing) ซึ่งเป็นเมืองที่มีความทันสมัย และมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ อีกทั้งปักกิ่ง (Beijing) ยังเคยได้รับคัดเลือกให้เป็นสถานที่จัดกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน เมื่อปี 2551 และประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ทำให้การพัฒนาในด้านอื่นๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค เช่น รถไฟฟ้า รถไฟความเร็วสูง เศรษฐกิจ และสังคม พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีน ยังมีมณฑลต่างๆ ที่สำคัญ เช่น มณฑลซานตง (Shandong) ซึ่งเป็นถิ่นกำเนิดของขงจื้อ (Confucius) นักปราชญ์คนสำคัญที่มีอิทธิพลต่อชาวจีนเป็นอย่างมาก

สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศไทย มีความสัมพันธ์กันอย่างยาวนาน มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกันมากมาย ทั้งในด้านภาษา, การแสดง เช่น การแสดงงิ้ว ละครจีน อาหาร เทศกาลต่างๆ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรี ซึ่งเครื่องดนตรีที่เรียกว่า กู่เจิง (Guzheng) นั้น เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในประเทศไทย สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสื่อกลางในการส่งเสริมความสัมพันธ์ และความเข้าใจระหว่างประเทศ และยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในด้านอื่นๆ ด้วย

ศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ

ตั้งอยู่เลขที่ 18 ถนนเทียมร่วมมิตร เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ด้านเหนือเชื่อมกับศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย โดยเป็นศูนย์วัฒนธรรมจีนแห่งแรกที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้สร้างขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมจีน กระชับการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านวัฒนธรรมระหว่างจีนกับไทย และส่งเสริมความสัมพันธ์ฉันมิตรระหว่างประชาชนและรัฐบาลทั้งสองประเทศ เป็นศูนย์วัฒนธรรมจีนต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดในปัจจุบัน (ที่มา <http://www.thaicn.net/whzx.html> สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2559.)

โครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมจีน (China Cultural Center) ณ กรุงเทพฯ ได้เข้าร่วมโครงการของกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายใต้โครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม แก่นักเรียนที่มีความเป็นเลิศด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นโครงการที่มีมาตั้งแต่ พ.ศ. 2546 โดยจัดให้นักเรียนที่ทำการศึกษาล่าเรียนในศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยในแต่ละประเทศ เช่น ภาษา, ศิลปะการต่อสู้, ดนตรี และการแสดง เป็นต้น ได้มีโอกาสเรียนรู้ สัมผัส แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เพื่อเป็นการกระชับ และส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั่วโลก

2. ประเทศและจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

ประเทศที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 16 ประเทศ ได้แก่ ไทย, อียิปต์, สเปน, เบนิน, โมลตา, สหพันธรัฐรัสเซีย, มองโกเลีย, เยอรมัน, ออสเตรเลีย, เกาหลี, สิงคโปร์, ปากีสถาน, ไนจีเรีย, ฝรั่งเศส, ญี่ปุ่น, และ สาธารณรัฐมอริเชียส จำนวนทั้งหมด 60 คน

3. รายละเอียดโครงการโดยสรุป

โครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ปี 2558 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 10-20 สิงหาคม 2558 ณ เมืองปักกิ่ง และเมืองที่เข้าร่วมกิจกรรม ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน, ภาษาหลักที่ใช้สื่อกลาง ได้แก่ ภาษาจีน, ภาษาอังกฤษ และภาษาฝรั่งเศส โดยผู้เขียน ในฐานะหนึ่งในตัวแทนประเทศไทย จากการคัดเลือกของศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ โดย อาจารย์หลี่หยาง (Li Yang) ผู้สอน และคุณหวน ชู่หง (Lan Suhong) ผู้อำนวยการศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ ได้เข้าร่วมกิจกรรมตลอดระยะเวลาโครงการ และได้มีโอกาสเดินทางไปยังสถานที่สำคัญต่างๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น เมืองปักกิ่ง (Beijing), มณฑลซานตง (Shandong) ได้แก่ เมืองจินาน (Jinan), ไท่อัน (Tai'an), ฉิวฟู (Qufu) และได้ร่วมแสดงกุ่เจิง (Guzheng) ในงานคอนเสิร์ต โครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ปี 2558 สำหรับนักเรียนมีผลการเรียนโดดเด่นในแต่ละศูนย์วัฒนธรรมจีนทั่วโลก (2015 CCC Award Tour- Highlight Performance for Outstanding Students of Overseas China Cultural Center) เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2558 เวลา 19:00 น. ณ โรงละครปักกิ่งเหวินเหลียน (Beijing Wenlian Small Theater) โดยกระทรวงวัฒนธรรมแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเจ้าภาพในการจัดงาน

ปักกิ่ง (Beijing)

ปักกิ่ง หรือที่ภาษาจีนออกเสียงว่า เป่ย์จิง (Beijing) เป็นเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 3,000 ปี เป็นเมืองหลวงโบราณของจีน และเมื่อสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีพ.ศ. 2492 (ค.ศ. 1949) ปักกิ่ง (Beijing) ก็ยังคงเป็นเมืองหลวงของสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังเป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การปกครอง คมนาคม และวัฒนธรรม มีระบบสาธารณูปโภค มีสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น พระราชวังหลวงหรือเมืองต้องห้าม กำแพงเมืองจีน เป็นต้น

จัตุรัสเทียนอันเหมิน (Tian'anmen)

สถานที่สำคัญใจกลางปักกิ่ง (Beijing) เป็นสถานที่ที่ใช้เป็นเหมือนสัญลักษณ์ประจำชาติ สามารถรองรับคนได้จำนวนหลักล้านคน เริ่มก่อสร้างในสมัยราชวงศ์หมิง (Ming) ล้อมรอบด้วยสถาปัตยกรรมที่มีความสำคัญ ได้แก่ หอประตูเทียนอันเหมิน (Tian'anmen) เสาธงชาติจีน อนุสาวรีย์วีรชน มหาศาลาประชาชน พิพิธภัณฑสถานปฏิบัติแห่งชาติและพิพิธภัณฑสถานประวัติศาสตร์ชาติจีน หอรำลึกท่านประธานเหมาเจ๋อตง (Mao Zedong) และหอประตูเจิ้งหยางเหมิน (Zhengyangmen) หรือเฉียนเหมิน (Qianmen)

พระราชวังหลวง หรือเมืองต้องห้าม

พระราชวังหลวง หรือเมืองต้องห้าม เป็นพระราชวังแห่งราชวงศ์หมิง (Ming) จนถึงยุครปลายแห่งราชวงศ์

ชิง (Qing) ตั้งอยู่ใจกลางปักกิ่ง (Beijing) เป็นสถานที่พำนักสำหรับจักรพรรดิ แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ตลอดจนใช้สำหรับงานพิธีการสำคัญ และศูนย์กลางทางการเมืองของรัฐบาลจีน ประกอบไปด้วยตึกทั้งหมด 980 ตึก มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 720,000 ตารางเมตร ส่วนประกอบสำคัญ ได้แก่ พระราชฐานชั้นนอก และพระราชฐานชั้นใน ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ให้เป็นมรดกโลกในปี พ.ศ. 2530

กำแพงเมืองจีนด้านมู่เทียนหยู (Mutianyu Great Wall)

กำแพงเมืองจีน ถือเป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลก โดยผู้เขียนได้มีโอกาสเยี่ยมชม กำแพงเมืองจีนด้านมู่เทียนหยู (Mutianyu Great Wall) โดยรถบัสที่โครงการจัดให้ และกระเช้าไฟฟ้า (Cable Car) เพื่อขึ้นไปด้านบนบริเวณเขตกำแพง กำแพงเมืองจีนด้านมู่เทียนหยู (Mutianyu Great Wall) ตั้งอยู่ในเขตหวายโหวว (Huairou) ห่างจากเมืองปักกิ่งไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 70 กิโลเมตร สร้างขึ้นเพื่อเป็นเขตกัน ป้องกันการรุกราน บริเวณรอบๆ เป็นป่าเขา และลำน้ำ โครงสร้างกำแพงด้านมู่เทียนหยู (Mutianyu) ถือว่ามีเอกลักษณ์ไม่เหมือนใคร และมีคุณภาพดีที่สุดใน โดยสร้างขึ้นจากหินแกรนิต ตัวกำแพงสูงประมาณ 7-8.5 เมตร ด้านกว้างประมาณ 4-5 เมตร

อุปรากรปักกิ่ง (Beijing Opera)

อุปรากรปักกิ่ง หรือจิวปักกิ่ง เป็นอุปรากรที่มีประวัติยาวนานถึง 200 ปี เป็นการรวมศิลปะการแสดงได้อย่างสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็น การพูด การขับร้อง การแสดง และศิลปะการต่อสู้ ตัวละครของจิวปักกิ่งที่สำคัญแบ่งเป็น เพศชาย/ พระเอก, เพศหญิง/ นางเอก, ตัวโกง, ตัวตลก และตัวประกอบ การแต่งหน้าที่เป็นเอกลักษณ์ เช่น พระเอก นางเอก จะแต่งคิ้ว และตามคม การแต่งหน้าสีแดงแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สีขาวแสดงถึงความคดโกง เป็นต้น

มณฑลซานตง (Shandong)

มณฑลซานตง (Shandong) เป็นมณฑลชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงของสาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศเหนือติดกับเมืองเทียนจิน (Tianjin) และมณฑลเหอเป่ย์ (Hebei) ทิศตะวันตกติดกับมณฑลเหอเป่ย์ (Hebei) และมณฑลเหอหนาน (Henan) ทิศใต้ติดกับมณฑลอันฮุย (Anhui) และมณฑลเจียงซู (Jiangsu) มีเมืองจี้หนาน (Jinan) เป็นเมืองหลวง และเป็นที่ตั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

มณฑลซานตง (Shandong) มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 150,000 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ตอนกลางของมณฑลเป็นที่อกเขาสูง โดยมียอดเขาไท่ซัน (Tai Shan) เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,545 เมตร ประกอบไปด้วยเมืองต่างๆ ในการปกครอง 17 เมือง เช่น เมืองชิงเต่า (Qingdao), เมืองไท่อัน (Tai'an), เมืองฉิวฟู่ (Qufu)

จี้หนาน (Jinan), พิพิธภัณฑ์ซานตง (Shandong Museum) และการต้อนรับจากเมือง

ผู้เขียนได้นั่งรถไฟความเร็วสูง (China Railway High-speed) ความเร็วประมาณ 300 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง จากปักกิ่ง (Beijing) ไปยังจี้หนาน (Jinan) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของมณฑลซานตง (Shandong) เป็นเมืองแห่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ได้รับการขนานนามว่าเป็นเมืองแห่งน้ำพุ เนื่องจากมีน้ำพุธรรมชาติมากกว่า 700 แห่ง

พิพิธภัณฑสถานตง (Shandong) ถือเป็นพิพิธภัณฑสถานจังหวัดแห่งแรกที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2497 และได้มีการเปลี่ยนแปลงสถาปัตยกรรมครั้งใหญ่ที่สุดในช่วงศตวรรษที่ 21 เพื่อตอกย้ำถึงความเป็นเมืองแห่งวัฒนธรรม โดยเปิดสู่สาธารณชน เมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน 2553 และถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของการพัฒนาพิพิธภัณฑสถานในสาธารณรัฐประชาชนจีน ภายในโอโดง ทันสมัยและกว้างขวาง ประกอบไปด้วยนิทรรศการที่สำคัญ เช่น นิทรรศการประวัติศาสตร์วัฒนธรรมแห่งเมืองซานตง (Shandong) นิทรรศการวัฒนธรรมแห่งลัทธิขงจื้อ (Confucian) นิทรรศการศิลปะภาพแห่งราชวงศ์ฮั่น (Han) นิทรรศการศิลปะแห่งพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งพิพิธภัณฑสถานนี้แสดงถึงความยิ่งใหญ่และความเป็นเจ้าแห่งอารยธรรมที่มีมายาวนานของจีนได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 1 พิพิธภัณฑสถานตง (Shandong) ที่มาของภาพ ไพฑูรย์ เชาว์ฉลาด (๒๕๕๘)

นอกจากนี้คณะตัวแทนประเทศไทยได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งจากคุณเหวิน ช่านฉาง (Wen Shanchang) ผู้อำนวยการฝ่ายวัฒนธรรมแห่งมณฑลซานตง (Shandong) โดยได้รับเชิญให้พูดคุยและรับประทานอาหารต้อนรับ ซึ่งธรรมเนียมการต้อนรับด้วยอาหารจำนวนมากจากคนจีน ถือเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากแสดงถึงความร่ำรวยอุดมสมบูรณ์ สำหรับที่นั่งบนโต๊ะอาหารนั้น ประธานในงาน ในที่นี้คือ คุณ คุณเหวิน ช่านฉาง (Wen Shanchang) จะเป็นผู้นั่งเก้าอี้ตรงกลางตรงข้ามกับประตูเข้าออก โดยที่นั่งตรงข้ามประธานคือ รองประธาน, ด้านขวามือของประธาน ได้แก่ หัวหน้าคณะที่ถูกเชิญ, ด้านซ้ายมือของประธาน เป็นตำแหน่งรองลงมา โดยนั่งสลับกันไป นอกจากนี้การดื่มเหล้ายังเป็นสิ่งสำคัญบนโต๊ะอาหาร เพื่อให้บรรยากาศ และการพูดคุยเป็นไปอย่างราบรื่น หากไม่ดื่มเหล้าสามารถปฏิเสธได้ด้วยเหตุผล เช่น ไม่สามารถดื่มเหล้าได้

ไทอัน (Tai3an) และภูเขาไทชัน (Tai Shan)

เมืองไทอัน (Tai3an) ตั้งอยู่ในภาคกลางของมณฑลซานตง (Shandong) เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของจีน มีภูเขาไทชัน (Tai Shan) ซึ่งเป็นภูเขา 1 ใน 5 ภูเขาที่สำคัญที่สุดของประวัติศาสตร์จีน มีความสูงประมาณ 1,500 เมตรจากระดับน้ำทะเล และเป็นสถานที่ที่ใช้ประกอบพิธีมงคลต่างๆ ในสมัยโบราณ เช่น พิธีการขึ้นครองราชย์ พิธีราชาภิเษก และพิธีวงสรวงเทวดาฟ้าดิน จนได้รับการยกย่องว่าเป็นภูเขาศักดิ์สิทธิ์แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน, ในปี พ.ศ. 2530 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นมรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของโลกโดยองค์การยูเนสโก (UNESCO) การขึ้นภูเขาไทอัน (Tai3an) สามารถขึ้นได้โดยรถโดยสารที่ทางรถไฟจัดไว้ให้ และต่อด้วยการเดินเท้า ซึ่งใช้ระยะเวลา เกือบครึ่งค่อนวัน หรือกระเช้าไฟฟ้า (Cable Car) ยังถือเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้เยี่ยมชม

ฉิวฟู (Qufu)

ตั้งอยู่ในมณฑลซานตง (Shandong) เป็นเมืองบ้านเกิดของขงจื้อ (Confucius) หรือที่คนจีนเรียกว่า ขงจื้อ (Confucius) นักปรัชญาชาวจีนและต้นกำเนิดลัทธิขงจื้อ (Confucianism) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อวัฒนธรรมความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิตและความคิด ทศนคติของคนจีน

ฉิวฟู (Qufu) เป็นเมืองที่เต็มไปด้วยสถานที่ทางประวัติศาสตร์มากมาย เช่น วัด และสุสาน สถานที่ที่มีชื่อเสียงทางวัฒนธรรม ได้แก่ วัดขงจื้อ (Temple of Confucius), สุสานขงจื้อ (Cemetery of Confucius) และคฤหาสน์ตระกูลกง (Kong Family Mansion) ซึ่งสถานที่ทั้ง 3 นี้ ได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโก (UNESCO) ให้เป็นมรดกโลก ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537

หากได้ไปเยือนเมืองฉิวฟู (Qufu) แล้ว จะสัมผัสได้ถึงความเป็นเมืองเก่า ทั้งสถาปัตยกรรม บรรยากาศผู้คน และสถานที่ต่างๆ เช่น ภายในวัดขงจื้อ (Temple of Confucius) ไม่ว่าจะเป็น ศาลเจ้า ศิลาจารึกขนาดใหญ่ ต้นไม้ใหญ่ที่มีอายุมากกว่า 1,000 ปี หรือแม้แต่สุสานขงจื้อ ที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่นับพันไร่ ภายในประกอบด้วย สุสานทายาทตระกูลกง (Kong) ซึ่งศิลาหน้าหลุมฝังศพจะใหญ่เล็กแตกต่างกันไปตามสถานะของแต่ละคน บ้างมีรูปปั้นสัตว์ยืนเฝ้าหน้าหลุมฝังศพด้วย รวมถึงมีต้นไม้เล็กใหญ่จำนวนมาก จนเรียกได้ว่าเป็นป่าขงจื้อ (Confucius)

นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้รับเกียรติเป็นอย่างยิ่งจากเมืองฉิวฟู (Qufu) ให้การต้อนรับและเลี้ยงอาหารค่ำ ซึ่งธรรมเนียมการปฏิบัติมีส่วนคล้ายคลึงมากกับเมืองจี่หนาน (Jinan) ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ทั้งในเรื่องของลำดับการนั่ง และการรับประทานอาหาร จะมีที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นทีกล่าวถึง คือ ธรรมเนียมการชนแก้ว เหล้าระหว่างรับประทานอาหาร ซึ่งจะเริ่มชนตั้งแต่เริ่มรับประทานอาหารไปได้สักครู่ ผู้เริ่มคือ ประธานบนโต๊ะหรือเจ้าภาพ หลังจากนั้น จะทำการชนแก้วไปเรื่อย ๆ หากเริ่มดื่มเหล้าตั้งแต่แก้วแรกแล้ว จะไม่สามารถเลี้ยงการดื่มเหล้าแก้วต่อไปได้ โดยตั้งแต่เริ่มรับประทานอาหารจนถึงที่สุดการรับประทานอาหารนั้น ผู้เขียนสามารถนับจำนวนการชนแก้วได้มากถึง 13 ครั้ง

เต๋อโจว (Dezhou)

เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของมณฑลซานตง (Shandong) ถือเป็นเมืองแห่งพลังงานแสงอาทิตย์ โดยเป็นที่ตั้งศูนย์วิจัยพลังงานแสงอาทิตย์ที่สำคัญ ดังจะเห็นได้จากการไปเยือนเมืองนี้ ผู้เขียน

สังเกตเห็นว่ามีตึกและบ้านที่เรียงรายติด ๆ กัน บนดาดฟ้ามีแผงพลังงานแสงอาทิตย์เพื่อแปรรูปเป็นพลังงานไฟฟ้าใช้ในครัวเรือน อีกทั้งบนถนนบริเวณสี่แยก ก็จะมีแผงพลังงานแสงอาทิตย์ติดอยู่บนเสาสัญญาณไฟเขียว แดง เช่นกัน

การได้มาเยือนเมืองเต๋อโจว (Dezhou) ครั้งนี้ ผู้เขียนยังมีโอกาสได้เข้าเยี่ยมชม โรงละครเต๋อโจว (Dezhou Grand Theatre) อีกด้วย ซึ่งเป็นโรงละครที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อส่งเสริมให้คนสามารถเข้าถึงศิลปวัฒนธรรมได้มากขึ้น มีการแสดงที่หลากหลายเช่น ซิมโฟนี (Symphony), บัลเลต์ (Ballet), โอเปร่า (Opera), ละคร เป็นต้น สถาปัตยกรรมภายนอกเป็นรูปโค้งมน แบ่งเป็น 2 ตึก คือ โรงละครใหญ่ และโรงละครมัลติฟังก์ชัน (multi-functional theatre) ภายในยิ่งใหญ่ และทันสมัยมาก องค์ประกอบบนเวที เช่น ฉาก, ไฟ สามารถปรับเปลี่ยนได้หลายรูปแบบ อีกทั้งผู้เขียนยังได้ชมคอนเสิร์ตจากนักศึกษาศาสนาบัณฑิตวิทยาลัยของสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งการแสดงประกอบไปด้วย ผู้เล่นเปียโน (Piano), คลาริเน็ต (Clarinet), ซอเอ๋อหู (Erhu) และกู๋เจิง (Guzheng)

ภาพที่ 2 โรงละครเต๋อโจว (Dezhou Grand Theatre) ที่มาของภาพ www.cadri.cn (๒๕๕๙)

ภาพที่ 3 ภายในโรงละครเต๋อโจว (Dezhou Grand Theatre) ที่มาของภาพ ไพทรา เซาร์ธลาด (๒๕๕๘)

การเรียนรู้วัฒนธรรมจีนผ่านการท่องเที่ยว การได้สัมผัสจากประสบการณ์จริง การแลกเปลี่ยนทัศนคติ พุดคุยทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับตัวแทนของประเทศจีน ถือเป็น การซึมซับความเข้าใจ ระหว่างประเทศในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งหากเราเข้าใจวัฒนธรรมความเป็นมาของประเทศนั้น ๆ แล้ว ก็จะทำให้เรา เข้าใจพฤติกรรมของคนในชาตินั้นๆ ด้วย ว่ามีที่มาที่ไปอย่างไร เช่น การเรียนรู้ธรรมเนียมบนโต๊ะอาหารดังที่ ได้กล่าวข้างต้น เนื่องจากทั้งประเทศไทยและประเทศจีนมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการเรียนรู้ทำให้เรา สามารถปฏิบัติตัวได้อย่างเหมาะสม สร้างความเข้าใจอันดี ลดความขัดแย้ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการ พัฒนาความเข้าใจในเรื่องอื่นๆ ต่อไป

ความเข้าใจเพิ่มเติมในเรื่องประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ความซาบซึ้งในความมี อารยธรรมของประเทศจีน ทำให้ผู้เขียนได้ทำการศึกษาจากหลายแหล่งเพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือและข้อมูลทางวิชาการ รวมถึงเชิงปฏิบัติ ซึ่งทำให้เข้าใจพฤติกรรม และการ ปฏิบัติตัวต่อคนจีนเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ที่ปัจจุบันมีการติดต่อและแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากวัฒนธรรมของประเทศจีนที่หลั่งไหลเข้ามาในประเทศไทยในทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะประสบความสำเร็จไม่ได้ หากปราศจากความเข้าใจอันดีที่มีพื้นฐานหลักมาจากความเข้าใจหลักที่เรียกว่า วัฒนธรรม

การแสดงคอนเสิร์ต โครงการทุนทัศนศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ปี 2558 สำหรับนักเรียนมีผลการ เรียนโดดเด่นในแต่ละศูนย์วัฒนธรรมจีนทั่วโลก (2015 CCC Award Tour- Highlight Performance for Outstanding Students of Overseas China Cultural Center)

การแสดงมีขึ้นเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 20 สิงหาคม 2558 เวลา 19:00 น. ณ โรงละครปักกิ่งเหวินเหลียน (Beijing Wenlian Small Theater) โดยกระทรวงวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นเจ้าภาพใน การจัดงาน โดยการแสดงศิลปวัฒนธรรมจีนจากประเทศต่างๆ ประกอบไปด้วย การแสดงศิลปะการต่อสู้ของ จีน หรือที่รู้จักกันในนาม กังฟู (Gongfu) หรือ วูซู (Wushu) การร้องเพลงจีน ภาษาจีน การแสดงงิ้ว ระบายจีน และดนตรีจีน ซึ่งในที่นี่จะกล่าวถึง การแสดงกูเจิง (Guzheng) เป็นสำคัญ

กูเจิง (Guzheng)

กูเจิง (Guzheng) หรือ เจิง (Zheng) เป็นเครื่องดนตรีจีนประเภทดีด เครื่องดีด คือ เครื่องดนตรีที่บรรเลง หรือเล่นด้วยการใช้นิ้วมือหรือไม้ดีด ดีดสายให้สั่นสะเทือนจึงเกิดเสียงขึ้น (ดนตรีและเพลงจีน. 2554 : 25)

ลักษณะโดยทั่วไปและส่วนประกอบหลักของการเล่นกูเจิง (Guzheng) ได้แก่ ตัวกูเจิง ขาดั่ง และเล็บ (ทำจากพลาสติก หรือ กระ) โดยผู้เล่นจะนั่งบริเวณด้านขวาของเครื่อง ใช้มือขวาเล่นตัวโน้ต และมือซ้ายใน การเล่นคอร์ดเพลง

กูเจิง (Guzheng) ในปัจจุบัน มีสายทั้งหมด 21 สาย ซึ่งพาดบนไม้รูปสามเหลี่ยมหรือที่เรียกว่าหย่อง โดยหย่องจะสามารถเลื่อนไปด้านซ้ายหรือขวาได้เพื่อปรับเสียงให้ตรงตามตัวโน้ต, สายกูเจิง (Guzheng) เป็น

สายสีขาว ยกเว้นเสียงซอล ที่มีสายเป็นสีเขียว, เป็นเครื่องดนตรีที่มีลำดับเสียง โด เร มี ซอล และลา ตามลำดับ สำหรับเสียง ฟา และ ที นั้น สามารถทำได้โดยการกดสายที่ด้านซ้าย, เสียง ฟา เกิดจากการกดสายเสียง มี และ เสียง ที เกิดจากการกดสายเสียง ลา โดยผู้เล่นจะต้องฝึกการฟังอย่างแม่นยำ เพื่อกดเสียงให้ เกิดตามตัวโน้ตที่ต้องการ

การแสดง

ก่อนวันแสดงจริง 1 วัน เป็นวันซ้อมใหญ่ โดยนักแสดงทุกคนต้องแสดงตามลำดับที่ผู้จัดกำหนดให้เสมือนจริงทุกอย่าง ทั้งการแต่งกาย การแสดง แสง สี เสียง ไฟ และฉากบนเวที โดยจะมีทีมงานและผู้กำกับเวที เป็นผู้คอยกำกับการแสดง การจัดลำดับ และองค์ประกอบทุกอย่างบนเวที เพื่อให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จดังที่ได้วางแผนไว้

คณะตัวแทนประเทศไทย จำนวนทั้งหมด 5 คน ร่วมบรรเลงกู่เจิง (Guzheng) ในการแสดงคอนเสิร์ตดังกล่าว โดยใช้เพลง 2 บทเพลง ได้แก่ เพลงเต๋ยโขง และเพลงหนานหนิวาน (Nan ni wan)

1. เพลงเต๋ยโขง

เต๋ยเป็นเพลงอีสานสั้น ๆ ที่ใช้ขับร้อง เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชาย เป็นเพลงที่มีจังหวะคึกคัก มีชีวิตชีวา มีหลายทำนอง เช่น เต๋ยโขง เต๋ยพม่า เป็นต้น เพลงเต๋ยโขงเป็นทำนองเพลงที่มีชื่อเสียงมาก มีเพลงไทยสากล เพลงลูกทุ่งจำนวนมากนำทำนองเพลงเต๋ยโขงมาเป็นทำนองเพลง

การดีดนิ้วตัวโน้ตที่ใช้ในเพลงเต๋ยโขง โดยมีมือขวาใช้เล่นตัวโน้ต ได้แก่ โกว (Gou) นิ้วกลางดีดเข้า, ท้าว (Tou) นิ้วหัวแม่มือดีดออก, จั่ว (Zuo) คือการดีดนิ้วหัวแม่มือและนิ้วกลางแบบท้าว (Tuo) และโกว (Guo) พร้อมกัน, เสี่ยวจั่ว (Xiao zuo) คือการดีดนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้แบบท้าว (Tuo) และหมั่ว (Mo) พร้อมกัน

สำหรับมือซ้ายของผู้เล่นตัวโน้ตใช้เขย่าสายเสียง หรือ โหลวเซียน (Yow xian) โดยเมื่อนิ้วมือขวาดีดสายเสียงแล้ว ให้วางนิ้วชี้และนิ้วกลางมือซ้ายลงบนสายเสียงแล้วเขย่าข้อมือซ้ายบนสายเสียงให้หางเสียงเป็นคลื่นเบาๆ (คู่มือการเล่นกู่เจิง (พิณจีน). 2545 : 18-19)

2. เพลงหนานหนิวาน (Nan ni wan)

เป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน กล่าวถึงทหารจีนในสมัยก่อน ที่ปลุกพีช ปลุกผัก เพื่อใช้รับประทาน ดูแลปากท้องของตนเองก่อนออกรบ บรรยายถึงอารมณ์ของความสุข สนุกสนานในการทำกิจกรรมดังกล่าว

การดีดนิ้วตัวโน้ตที่ใช้ในเพลงหนานหนิวาน (Nan ni wan) โดยมีมือขวาใช้เล่นตัวโน้ต ได้แก่ โกว (Gou) นิ้วกลางดีดเข้า, ท้าว (Tou) นิ้วหัวแม่มือดีดออก, พี (Pi) นิ้วหัวแม่มือดีดเข้า, หมั่ว (Mo) นิ้วชี้ดีดเข้า, ช่างหวาอิน (Shang Hua yin) เมื่อนิ้วมือขวาดีดเสียงแล้ว วางนิ้วชี้และนิ้วกลางมือซ้ายบนสายเสียงนั้นทางฝั่งซ้ายของหย่องทันที แล้วกดสายเสียงนั้นลงไป เพื่อให้เสียงที่เกิดขึ้นสูงกว่าเสียงเดิมของสายเสียงนั้นอีก 1 ตัวโน้ต

สำหรับมือซ้ายของผู้เล่นตัวโน้ตใช้เขย่าสายเสียง หรือ โหลวเซียน (Yow xian) โดยเมื่อนิ้วมือขวาดีดสายเสียงแล้ว ให้วางนิ้วชี้และนิ้วกลางมือซ้ายลงบนสายเสียงแล้วเขย่าข้อมือซ้ายบนสายเสียงให้หางเสียงเป็นคลื่นเบาๆ (คู่มือการเล่นกู่เจิง (พิณจีน). 2545 : 18-19)

การเรียนและฝึกปฏิบัติกู่เจิง (Guzheng) เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมจีนทางตรง ไม่ว่าจะเป็วิธีการเล่น

ภาพที่ 4 ผู้ร่วมแสดงคอนเสิร์ต ที่มาของภาพ กระทรวงวัฒนธรรม สาธารณรัฐประชาชนจีน (๒๕๕๘)

ภาพที่ 5 การแสดงกู่เจิง

สำเนียงเพลงจีน ตลอดจนภาษาจีนที่สอดแทรกมากับชื่อเพลง นอกจากนี้การเข้าร่วมแสดงคอนเสิร์ตยังเป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งวิถีปฏิบัติในการแสดงคอนเสิร์ตโดยทั่วไปนั้นมีความคล้ายคลึงกับประเทศไทย แต่ยังคงมีความแตกต่างกันโดยพื้นฐานของวัฒนธรรม เช่น การจัดแสดงบนเวที ฉากประกอบ การฝึกซ้อมใหญ่ เป็นต้น

การแสดงกู่เจิง (Guzheng) ของคณะตัวแทนประเทศไทย ได้รับคำชื่นชมเป็นอย่างมาก ทั้งในเรื่องของการแต่งกาย บทเพลงที่ใช้เล่น และการแสดงบนเวที ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณอาจารย์ หลี่ หยาง มา ณ ที่นี้ ที่ทุ่มเทการสอน การฝึกซ้อม และวิธีการต่าง ๆ เช่น การทำสมาธิ ซึ่งไม่เพียงแต่ใช้กับดนตรีเท่านั้น แต่ยังสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี อีกทั้งคุณคุณหวน ชู่หง (Lan Suhong) ผู้อำนวยการ รวม

ถึงคณะทำงานศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ ที่เป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานและเรียนรู้วัฒนธรรมจีน และคณะตัวแทนประเทศไทยที่มีความสามัคคี ร่วมมือกันจนการแสดงดังกล่าวประสบความสำเร็จ

นอกจากการแสดงที่ประสบความสำเร็จแล้ว ดนตรียังเป็นสื่อกลางของความเข้าใจ โดยไม่แบ่งเพศ อายุ เชื้อชาติ อีกทั้งการสร้างความสัมพันธ์ทั้งประเทศไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการ ยังถือเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกันมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน การแลกเปลี่ยนความรู้ด้านดนตรีจีน ภาษา ศิลปะการต่อสู้ ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ยั่งยืนสืบไป

สรุป

จากการที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศครั้งนี้ ผู้เขียนพบว่า จีน เป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ความเป็นเพื่อนและความสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคม ดังจะเห็นได้จากภาพผู้สูงอายุเดินจงเด็กเล็กตามสวนสาธารณะ ภาพผู้สูงอายุนั่งตักปลาเป็นเพื่อนกัน ภาพพ่อและแม่อุ้มลูกตามสถานที่ต่างๆ ที่ผู้เขียนมีโอกาสได้ไปเยี่ยมชมเยือน โดยสถานที่ต่างๆ เช่น วัด สถาปัตยกรรม สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของจีน หรือแม้แต่วัฒนธรรม อาหาร ภาษา การแต่งกาย การแสดง เช่น การแสดงจิ้งวู หรือดนตรี เช่น กู่เจิง (Guzheng) ซอเอ้อหู (Erhu) ล้วนแล้วแต่มีความสวยงาม และเป็นเอกลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความเป็นชนชาติจีนได้เป็นอย่างดี

อีกทั้งระบบสาธารณูปโภคที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ เช่น รถไฟฟ้าความเร็วสูง ซึ่งคนจีนที่ผู้เขียนรู้จักถึงกับกล่าวว่า เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้คุณภาพชีวิตของพวกเขาดีขึ้น การแลกเปลี่ยนระหว่างกัน และการไปมาหาสู่ถือเป็นเรื่องที่ย่างขึ้นกว่าในอดีตมาก

สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่ได้รับความสนใจจากนานาประเทศทั่วโลก มีบทบาทสำคัญในเวทีระดับโลก และถือได้ว่าเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรม และอารยธรรมควรค่าแก่การศึกษาและอนุรักษ์อย่างยั่งยืนสืบไป

บรรณานุกรม

คลอง ศิริประภาธรรม. 2552. **คู่มือท่องเที่ยวประเทศจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ. ซีอาร์ไอออนไลน์.

มปป. **เมืองไต้หวัน**. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2559, จาก //thai.cri.cn/441/2010/06/28/242s176788.htm

รุจี ศรีสมบัติ. 2555. **วัฒนธรรมดนตรี “กู่เจิง” ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิโรจน์ ตระกูลพิทักษ์กิจ. มปป. **รู้เรื่องเมืองจีน**. กรุงเทพฯ : ต้าเจียห่าว.

วิทยาลัยภาษาจีนปักกิ่ง, มหาวิทยาลัยครุหนานจิง, มหาวิทยาลัยครุอันฮุย. 2550. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเทศจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ

- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. 2556. **ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน**. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2559, จาก www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/thai-china
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน. 2556. **มณฑลซานตง**. สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2559, จาก www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/country/shandong/
- ศูนย์วัฒนธรรมจีน ณ กรุงเทพฯ. 2556. **สภาพโดยสังเขป**. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2559, จาก www.thaicn.net/whzx.html
- ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย. 2556. **มณฑลซานตง**. สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2559, จาก www.thailand-china.com
- หัตถ์ หยาง. 2545. **คู่มือการเล่นกู่เจิง (พิณจีน)**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- เอ็มไทย. 2559. **ภูเขาไท่ซาน ชุนเขาแห่งแรกของจีน**. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2559, จาก [//travel.mthai.com/world-travel/42511.html](http://travel.mthai.com/world-travel/42511.html)
- China Architecture Design Group. n.d. **Dezhou Grand Theatre**. Retrieved Jan 29, 2016, from [//cadri.cn/en/project/detail/259](http://cadri.cn/en/project/detail/259)
- Dezhou Grand Theatre. n.d. **Anniversary Celebration**. China
- Shandong Museum. n.d. **Introduction to Shandong Musuem**. Retrieved Jan 28, 2016, from [//sdmuseum.com/english/index.html](http://sdmuseum.com/english/index.html)
- UNESCO. 2016. **Temple and Cemetery of Confucius and the Kong Family Mansion in Qufu**. Retrieved Jan 30, 2016, from [//whc.unesco.org/pg.cfm?cid=31&id_site=70๔](http://whc.unesco.org/pg.cfm?cid=31&id_site=70๔)